

LearnEnglish Family

Διασκεδάζουμε
μαθαίνοντας μαζί!

Πώς μαθαίνουν τα μικρά παιδιά
τα Αγγλικά ως ξένη γλώσσα

Πώς μαθαίνουν τα μικρά παιδιά τα Αγγλικά ως ξένη γλώσσα

Τα μικρά παιδιά είναι χρήστες της φυσικής τους γλώσσας. Αντίθετα από τους εφήβους και τους ενήλικες, προσλαμβάνουν από μόνα τους τα στοιχεία της γλώσσας ασυναίσθητα, χωρίς να μεσολαβεί κάποια διαδικασία εκμάθησης. Έχουν την ικανότητα να μιμούνται την προφορά και να φτιάχνουν από μόνα τους τους κανόνες. Η άποψη ότι είναι δύσκολο να μάθουν να μιλούν Αγγλικά εδραιώνεται στο μυαλό τους μόνο εφόσον εκφραστεί από ενήλικες, οι οποίοι πιθανόν να έμαθαν Αγγλικά σε ακαδημαϊκό επίπεδο, σε μεγαλύτερη ηλικία, με χρήση βιβλίων γραμματικής.

Γιατί είναι καλύτερα να ξεκινούν από μικρή ηλικία

- Τα μικρά παιδιά δεν έχουν σταματήσει να χρησιμοποιούν τους προσωπικούς έμφυτους μηχανισμούς γλωσσικής εκμάθησης για την πρόσκτηση της γλώσσας του σπιτιού και ανακαλύπτουν γρήγορα ότι μπορούν να χρησιμοποιήσουν τους ίδιους μηχανισμούς για να μάθουν να μιλούν Αγγλικά
- Τα μικρά παιδιά έχουν στη διάθεσή τους χρόνο για να μάθουν μέσω ευχάριστων δραστηριοτήτων, υπό τη μορφή παιχνιδιού. Μαθαίνουν να μιλούν τη γλώσσα συμμετέχοντας σε δραστηριότητες με έναν ενήλικα. Αρχικά κατανοούν τη δραστηριότητα και στη συνέχεια αντιλαμβάνονται το νόημα μέσω της γλώσσας που έχουν κοινή με τον ενήλικα.
- Τα μικρά παιδιά έχουν στη διάθεσή τους περισσότερο χρόνο για να εντάξουν τα Αγγλικά στο καθημερινό τους πρόγραμμα. Το σχολικό τους πρόγραμμα είναι κάπως πιο χαλαρό και στο μυαλό τους δεν έχουν συσσωρευτεί ακόμα πληροφορίες που πρέπει να αποθηκευτούν και να εξεταστούν. Οι εργασίες για το σπίτι – αν έχουν – είναι λίγες και τα μικρά παιδιά δεν δέχονται πολύ μεγάλη πίεση για επίτευξη προκαθορισμένων στόχων.

- Τα παιδιά στα οποία δίνεται η δυνατότητα να μάθουν να μιλούν μια ξένη γλώσσα όσο είναι ακόμα μικρά φαίνεται πως χρησιμοποιούν τους ίδιους έμφυτους μηχανισμούς γλωσσικής εκμάθησης για όλη τους τη ζωή, για όποια άλλη γλώσσα επιχειρήσουν να μάθουν. Είναι πιο εύκολο να μάθουν να μιλούν την τρίτη, τέταρτη ή επιπλέον γλώσσα, απ'ότι ήταν να μάθουν τη δεύτερη.
- Τα μικρά παιδιά που μαθαίνουν να μιλούν μια γλώσσα ασυναίσθητα, σε αντίθεση με τα μεγαλύτερα παιδιά και τους ενήλικες που τη διδάσκονται ενσυνείδητα, έχουν μεγαλύτερες πιθανότητες να αποκτήσουν καλύτερη προφορά και να ταυτιστούν με τη γλώσσα και την κουλτούρα της. Όταν τα μονόγλωσσα παιδιά φτάσουν στην εφηβεία και αποκτήσουν συναίσθηση του εαυτού τους, η ικανότητά τους να μάθουν να μιλούν μια γλώσσα φθίνει και αισθάνονται ότι πρέπει να μάθουν Αγγλικά μέσω προγραμμάτων βασισμένων σε γραμματικούς κανόνες. Η ηλικία κατά την οποία συντελείται αυτή η αλλαγή εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό από το αναπτυξιακό επίπεδο καθώς και από τις απαιτήσεις της κοινωνίας στην οποία ζει κάθε παιδί.

Τα στάδια χρήσης της Αγγλικής γλώσσας

Η παραγωγή προφορικού λόγου προηγείται της ικανότητας ανάγνωσης και γραφής.

- Η «σιωπηλή περίοδος»

Όταν τα μωρά μαθαίνουν τη γλώσσα τους, διανύουν μια «σιωπηλή περίοδο» κατά την οποία κοιτούν, ακούν και ενδεχομένως επικοινωνούν με εκφράσεις του προσώπου ή με κινήσεις πριν αρχίσουν να μιλούν. Όταν τα μικρά παιδιά ξεκινήσουν να μαθαίνουν Αγγλικά, ενδεχομένως να προκύψει μια παρόμοια «σιωπηλή περίοδος» επικοινωνίας και κατανόησης πριν προφέρουν έστω και μία Αγγλική λέξη.

Στη διάρκεια αυτής της περιόδου, οι γονείς δεν πρέπει να πιέσουν το παιδί να συμμετάσχει σε διάλογο αναγκάζοντάς το να επαναλάβει λέξεις. Οι διάλογοι θα πρέπει να είναι μονομερείς, δίνοντας έτσι ευκαιρίες στο παιδί να αφομοιώσει στοιχεία της γλώσσας. Όταν ο ενήλικας χρησιμοποιεί γονεϊκή ομιλία (την ιδιαίτερη γλώσσα που μιλούν μεταξύ τους στο σπίτι) για να διευκολύνει την εκμάθηση, το παιδί έχει τη δυνατότητα να ενεργοποιήσει πολλούς από τους μηχανισμούς που χρησιμοποίησε για να μάθει τη γλώσσα του σπιτιού του.

- Όταν ξεκινήσει να μιλά

Μετά από λίγο καιρό, ανάλογα με το πόσο συχνά αφιερώνεται χρόνος σε αυτές τις δραστηριότητες, κάθε παιδί (τα κορίτσια συνήθως πιο γρήγορα από τα αγόρια) αρχίζει να εκφέρει μεμονωμένες λέξεις ('cat', 'house') ή σύντομες φράσεις ('What's that?', 'It's my book', 'I can't', 'That's a car', 'Time to go home') στο πλαίσιο διαλόγου ή και σε ανύπνοπο χρόνο. Το παιδί τις έχει απομνημονεύσει, μιμούμενο με ακρίβεια την προφορά, χωρίς να συνειδητοποιεί ότι ορισμένες αποτελούνται από περισσότερες από μία λέξεις. Αυτό το στάδιο διαρκεί για κάποιο διάστημα,

κατά το οποίο το παιδί αφομοιώνει περισσότερα στοιχεία και τα χρησιμοποιεί στο διάλογο, πριν να είναι σε θέση να παράγει τις δικές του φράσεις.

- Διαμόρφωση δεξιοτήτων στην Αγγλική γλώσσα

Σταδιακά τα παιδιά σχηματίζουν φράσεις που αποτελούνται από μία λέξη που έχουν αποστηθείσει και στην οποία προσθέτουν λέξεις από το λεξιλόγιό τους ('a dog', 'a brown dog', 'a brown and black dog') ή μεμονωμένες φράσεις που έχουν αποστηθείσει, στις οποίες προσθέτουν δικά τους στοιχεία ('That's my chair.' 'Time to play'). Ανάλογα με τη συχνότητα που έρχονται σε επαφή με την Αγγλική γλώσσα και την ποιότητα της σχετικής εμπειρίας, τα παιδιά αρχίζουν σταδιακά να σχηματίζουν ολοκληρωμένες προτάσεις.

Κατανόηση

Η κατανόηση πάντα υπερτερεί της ομιλίας και δεν θα πρέπει να υποτιμάται η ικανότητα των μικρών παιδιών να αντιλαμβάνονται νοήματα, διότι έχουν συνηθίσει να καταλαβαίνουν τη γλώσσα του σπιτιού από τα συμφραζόμενα. Παρόλο που ενδεχομένως να μην καταλαβαίνουν όλα όσα ακούν στη γλώσσα αυτή, τα παιδιά αντιλαμβάνονται τη γενική ιδέα – δηλαδή καταλαβαίνουν ορισμένες λέξεις-κλειδιά και αποκωδικοποιούν τα υπόλοιπα με τη βοήθεια διαφόρων στοιχείων προκειμένου να βγάλουν το νόημα. Με την ανάλογη παρότρυνση, γρήγορα αξιοποιούν την ικανότητά τους να αντιλαμβάνονται τη γενική ιδέα για να ερμηνεύσουν το νόημα και στα Αγγλικά.

Απογοήτευση

Μετά την πρώτη γεύση τους από τα Αγγλικά, ορισμένα μικρά παιδιά, ιδίως αγόρια, απογοητεύονται από την αδυναμία τους να εκφράσουν τις σκέψεις τους στα Αγγλικά. Άλλα, θέλουν να μιλούν γρήγορα στα Αγγλικά όπως κάνουν και με τη γλώσσα του σπιτιού τους. Η απογοήτευση αυτή που νιώθουν, μπορεί πολλές φορές να ξεπεραστεί δίνοντας στα παιδιά μικρές «δοκιμασίες» όπως για παράδειγμα «μπορώ να μετρήσω ως το 12 στα Αγγλικά» ή πολύ απλά ποιηματάκια, που περιέχουν μικρές έτοιμες φράσεις.

Λάθη

Δεν πρέπει να λέμε στα παιδιά ότι έκαναν λάθος, διότι κάθε διόρθωση ενεργεί άμεσα ως αντικίνητρο. Τα λάθη μπορεί να γίνονται στη διαδικασία κατανόησης των κανόνων γραμματικής της Αγγλικής ή στην προφορά. Το 'I goed' όμως, γρήγορα θα γίνει 'went' εφόσον το παιδί ακούσει τον ενήλικα να του απαντά 'yes, you went' ή αν ο ενήλικας ακούσει 'zee bus' και επαναλάβει λέγοντας 'the bus'. Τα παιδιά, όπως και όταν μαθαίνουν τη γλώσσα του σπιτιού, αν τους δοθεί η ευκαιρία να ακούσουν τον ενήλικα να επαναλαμβάνει το ίδιο στοιχείο της γλώσσας σωστά, θα διορθωθούν κάποια στιγμή από μόνα τους.

Διαφορές φύλου

Ο εγκέφαλος των αγοριών αναπτύσσεται διαφορετικά από τον εγκέφαλο των κοριτσιών και αυτό επηρεάζει τον τρόπο με τον οποίο τα αγόρια μαθαίνουν να μιλούν και να χρησιμοποιούν τη γλώσσα. Μερικές φορές στις μεικτές τάξεις δεν λαμβάνεται υπόψη η διαφορά των αγοριών, τα οποία επισκιάζονται από τη φυσική ικανότητα των κοριτσιών να χρησιμοποιούν τη γλώσσα. Για να αξιοποιήσουν το δυναμικό τους τα αγόρια χρειάζονται διαφορετικές γλωσσικές εμπειρίες από τα κορίτσια και η επίδοσή τους δεν θα πρέπει να συγκρίνεται με αυτήν των κοριτσιών.

Περιβάλλοντα Γλωσσικής Εκμάθησης

Τα μικρά παιδιά δυσκολεύονται περισσότερο να μάθουν να μιλούν Αγγλικά εάν δεν τους δοθούν οι κατάλληλες ασκήσεις με τη βοήθεια ενός ενήλικα, που θα χρησιμοποιήσει «γονεϊκές» τεχνικές.

- Τα μικρά παιδιά έχουν ανάγκη να αισθάνονται ασφάλεια και να ξέρουν ότι υπάρχει προφανής λόγος που θα χρησιμοποιήσουν τα Αγγλικά.
- Οι δραστηριότητες πρέπει να συνδυάζονται με κάποια ενδιαφέρουσα καθημερινή δραστηριότητα με την οποία είναι ήδη εξοικειωμένα, π.χ. να διαβάσουν μαζί σας ένα Αγγλικό βιβλίο με εικόνες, να πουν ένα ποιηματάκι στα Αγγλικά, να φάνε ένα Αγγλικό σνακ.
- Οι δραστηριότητες να γίνονται συνδυάζοντας μια συνοπτική περιγραφή της κατάστασης σε γλώσσα ενηλίκων με διαλόγους στην προσαρμοσμένη γονεϊκή γλώσσα.
- Οι δραστηριότητες στα Αγγλικά θα πρέπει να είναι διασκεδαστικές και ενδιαφέρουσες, εστιάζοντας σε έννοιες που τα παιδιά έχουν ήδη κατανοήσει στη γλώσσα του σπιτιού. Με αυτόν τον τρόπο τα παιδιά δεν μαθαίνουν δύο πράγματα, δηλαδή και μια νέα έννοια και μια νέα γλώσσα, αλλά απλώς μαθαίνουν να μιλούν στα Αγγλικά για κάτι το οποίο γνωρίζουν ήδη.
- Οι δραστηριότητες θα πρέπει να γίνονται με τη βοήθεια συγκεκριμένων αντικειμένων όταν αυτό είναι δυνατόν, καθώς με αυτόν τον τρόπο διευκολύνεται η κατανόηση και ενισχύεται το γενικότερο ενδιαφέρον.

Ανάγνωση

Τα παιδιά που μπορούν ήδη να διαβάσουν στη γλώσσα τους συνήθως θέλουν να μάθουν να διαβάζουν και στα Αγγλικά. Γνωρίζουν ήδη τον τρόπο με τον οποίο γίνεται η αποκωδικοποίηση των λέξεων στη γλώσσα τους για να βγάλουν το νόημα ενός κειμένου και αν δεν τα βοηθήσουμε να αποκωδικοποιήσουν στα Αγγλικά, υπάρχει περίπτωση να χρησιμοποιήσουν τις ίδιες τεχνικές αποκωδικοποίησης που έχουν για τη δική τους γλώσσα και να καταλήξουν να διαβάζουν με προφορά της μητρικής τους γλώσσας.

Πριν μπορέσουν να αποκωδικοποιήσουν τα Αγγλικά, τα μικρά παιδιά πρέπει να γνωρίζουν τα 26 γράμματα και φθόγγους της Αγγλικής αλφαβήτου. Καθώς η Αγγλική γλώσσα έχει 26 γράμματα αλλά κατά μέσο όρο 44 φθόγγους (στην επίσημη Αγγλική γλώσσα), είναι καλύτερα να εισάγουμε τους επιπλέον φθόγγους όταν τα παιδιά έχουν εξοικειωθεί με τη χρήση της γλώσσας και με την ανάγνωση.

Είναι πιο εύκολο για τα μικρά παιδιά να ξεκινήσουν να διαβάζουν Αγγλικά εάν γνωρίζουν ήδη τη γλώσσα στην οποία προσπαθούν να διαβάσουν. Πολλά παιδιά καταφέρνουν να διαβάσουν από μόνα τους στα Αγγλικά εάν έχουν διαβάσει μαζί με έναν ενήλικα βιβλία με εικόνες ή εάν έχουν μάθει ποιηματάκια, γιατί πολύ πιθανόν να έχουν αποστηθίσει στοιχεία της γλώσσας. Η ανάγνωση κειμένου που ξέρουν ήδη απέξω είναι ένα σημαντικό βήμα στη διαδικασία της ανάγνωσης, καθώς δίνει στα παιδιά την ευκαιρία να αποκωδικοποιήσουν απλές λέξεις από μόνα τους. Όταν θα έχουν συγκεντρώσει στο μυαλό τους ένα μεγάλο σύνολο λέξεων που μπορούν να διαβάσουν, νιώθουν σιγουριά και είναι πλέον έτοιμα για μια πιο συγκροτημένη προσπάθεια.

Υποστήριξη από τους γονείς

Τα παιδιά έχουν ανάγκη να νιώσουν ότι προσδεύουν. Χρειάζονται συνεχώς ενθάρρυνση και αναγνώριση της καλής προσπάθειας, καθώς η επιτυχία δίνει κίνητρο. Οι γονείς είναι στην ιδιαίτερα προνομιακή θέση να ενθαρρύνουν και κατ'επέκταση να βοηθούν τα παιδιά τους να μάθουν, ακόμη κι αν έχουν οι ίδιοι μόνο βασικές γνώσεις Αγγλικών και μαθαίνουν μαζί με τα μικρά παιδιά τους.

Δουλεύοντας μαζί με το παιδί τους, οι γονείς μπορούν όχι μόνο να εισάγουν την Αγγλική γλώσσα και τις δραστηριότητες του παιδιού τους στο πλαίσιο της οικογενειακής ζωής, αλλά και να επηρεάσουν τη στάση των παιδιών τους απέναντι στη γλωσσική εκμάθηση και σε άλλες κουλτούρες. Είναι πλέον γενικώς αποδεκτό ότι η στάση που υιοθετούν τα παιδιά για όλη τους τη ζωή διαμορφώνεται μέχρι την ηλικία των οκτώ ή εννέα ετών.

Για να μάθετε περισσότερα επισκεφθείτε την ηλεκτρονική διεύθυνση:
www.britishcouncil.org/parents

www.britishcouncil.org/parents

One of a series of booklets commissioned by the British Council to support parents.

Written by Opal Dunn, Author and Educational Consultant from the UK

© **British Council 2008**

The United Kingdom's international organisation for cultural relations and educational opportunities.

A registered charity: 209131 (England and Wales) SC037733 (Scotland).